

Russisk avantgarde

1913-1930

Før revolusjonen; nær kontakt med sentraleuropa. impulser fra post-impresjonisme, fauvisme, kubisme, futurisme.

Samfunnssituasjon; Enorm fattigdom. Strengt feudalsystem. Bønder uten egen eiendom.

Rikdom samlet i Moskva. Analfabetisme. Intet utviklet skole-system, helse-omsorg, i motsetning til andre europeiske land. 1 verdenskrig: millioner døde.

1917; Oktober-revolusjonen; Lenin og bolsjevikene til makten. Borgerkrigsår med kaos, og kollapset økonomi.

Kubofuturisme/ Rayonisme (fransk; stråle)1912-1913.

Første forsøk på å komme fram til et abstrakt maleri. fargen, lysets og synssansens fysiske lover. Lyset som eksplosjon av fargelinjer, dynamiske effekter. Lyset som dynamiske stråler.

Nathalia Gancharova 1881-1902. Mikael Iarionov 1881-1964:

Inspirert av folkekunst, militær grafitti. Scenografi for Diaghilev Paris. Viktigste organisatorer I første fase 1911-13.

1913, manifest Iarionov;

Konstruktivismen.

Myten om maskinalderen, masse-produksjonen, ”amerikanisme”. Kontrast til det jordbruksbaserte Russland. S sammensatt av ulike motsatte holdninger; en autonom kunst – en samfunnsnyttig kunst.

Fra kubisme; komposisjonens rytmiske lek. det maskinelle prinsipp, dynamikken.

Tredimensjonale konstruksjoner med ny bruk av moderne materialer; glass, celluloid, metall.

Kunsten var tilpasset tidens teknikk, vitenskap. Skulle Appellere til det moderne mennesket, en estetisk revolusjon.

Vladimir Tatlin (1885-1953)

Påvirket av ingeniørfaget, skipstømring, ikoner. brukte virkelige materialer (som i ikoner) I sine collager; rette oppmerksomheten mot materialenes VIRKELIGHET. Ikke en ILLUSJON!

Og materialets karakter påvirker strukturen, prosessen; planker; pekte mot det rektangulære; metall kunne bøyes, dermed kurvede former, glass var transparent; både inne og utenfor.

I stedet for kubismens tvetydighet ville han gjøre konstruksjonen NØDVENDIG, en sannhet overfor materialene. Ønsket å utvikle en pedagogisk idealkunst. Kombinere kontrastene i ikonmaleriet med praktiske materialer fra verftene. En Sosialistisk kunst skulle være abstrakt, ikke avbilde gjenstander som kunne eies.

Tatlins **hjørnerelieffer.1913** (Motrelieffer). En syntese av maleri, relieff, skulptur, arkitektur. Form-oppfinnelser, ikke abstraksjoner. Virkelige materialer i et virkelig rom.

En logisk industriell prosess. **Motrelieffene** var ” motsatsen” til de andre kunstartene.

Letatlin, glidefly (insekt-prinsipp)

Munument for 3.kommunistiske internasjonale. Et symbol på det 20.årh.muligheter. En metafor for dynamikk og dialektisk forandring. Viktig inspirasjon for kommende design og arkitektur. Et hellende tårn, 396m høyt, med bevegelige deler. Bygget av jern og glass.

Ønsket å unngå det tradisjonelle maleriets ”SUBJEKTIVE” karakter – et maleri knyttet til borgerskapets privilegier og samfunnsyn – og erstatte det med en ny ”VITENSKAPELIG” basert kunst tilpasset et KLASSELØST samfunn!

1920; **Naom Gabo** (1890-1977) og broren **Anton Pevsner**.

Etter 2 års opphold i Oslo 1915-16. (konstruktivt pikehode, I Oslo).Første maskinskulptur 1920. Kunsten skulle være fri og autonom, uavhengig styresmaktene. Kom i konflikt med kolleger som ønsket kunst/design som forholdt seg forpliktende til den nye statens visjoner.

LEF (kunstens venstrefront): Eisenstein, Majakovski, El Lissitzky. ”Verk” erstattet av ”ting”. En Framtidens, forventningens kunst.

Lenins undervisningskommisær, Lunachovsky , støttet eksperimentene .

Marxist-kritiker **Boris Arvator** (1896-19):kunstnerne ikke nyttige før de tilegner seg utdanning fra polytekniske fag. Han Ønsket en ”bro” mellom kunst og PRODUKSJON; Visjon; Oppheve ”kunsten” (den borgerlige-elitære kunstforståelsen;smak, geni-dyrkelse, det subjektive og intuitive).Erstatte dette med en vitenskapelig og objektivt basert kultur. Universell og ”materialistisk”, uten romantiske myter. Den ”nye kunsten” et verktøy for å fremme et klasseløst samfunn.

”PRODUKTIVISME!.

VKHUTMAS-skolen i Moskva. Russlands Bauhaus, ideologisk sentrum for russisk konstruktivismelærere; Tatlin, Lissitzky, Rodchenko, Popova; forkastet staffelimeriet. Gi opplæring i desgn og masseproduksjon;

Lydia Popova 1889-24. Tekstildesgin, bokomslag, keramikk, scenografi, plakater.

El Lissitzky (Iazar markowitsj) (1890-1941) maler, designer, typograf, illustratør. Forene abstrakt form/sosial anvendelse. ”Proun”- komposisjoner; planer av imaginære byer.Mellom skulptur, maleri, arkitektur.viktig som typograf innen plakatkunsten.

”Slå de hvite med den røde kile”1919. Forbilde for moderne design.

Abstraksjon som metafor for en samfunnsutopi.

Agitprop:agitasjon, propaganda; monumentalpropaganda.

Kunstnerne knyttet til enkel agitprop , da Russland manglet råstoffer til å gjennomføre de visjonære monumentalkonstruksjoner

Aleksander Rodchenko(1891-1956), Varvara Stepanova 1894-1958

Sammensmelting av kunst og samfunnsliv. Maler, designer, typograf, fotograf.

Mai 1921; legendarisk gruppeutstilling; Rodchenkos hengende skulpturer: demonstrerer den vitenskapelige (dialektiske, materialistiske, kommunistiske) metode; ingen ”lånte” bilder, intet på forhånd - a priori-gitt form-idé: alle aspekter ved verket var resultat av materielle betingelser. En enkel malt finer-plate, skåret til en ellipse, eller andre geometriske former; skåret opp I gjentagende former; rotert I dybden for å skape ulike romlige formasjoner. Kunne klappes sammen , og slike vise opphavet, utgangspunktetk, og prosessen. Helt logisk.

DEDUKTIV SKULPTUR. (Tas opp av amerikanerne på 1960-tallet; Minimalismen.)

Ble ansett for å være en måte å motarbeide dyrkingen av kunstnerisk inspirasjon (romantisk).

Rodchenko forlater ”Kunsten” etter å ha vist sine monokrome tritpyk 1921; maleriet redusert til sin logiske avslutning, rød,blå,gul:

Stepanova og Liubov Popova skapte en rekke tekstiler som ble masse-produsert.

”Reklamekonstruktører”. Rodchenko Samarbeidet med Majakovski, om reklame for statsprodukter. Utvikle enhver henvendelse til medmennesker fullkomment.

Fotografiske montasjer. Scenografi.

KAZIMIR MALEVICH(1878-1935)

1915: The Black Square. Sort kvadrat på hvit bakgrunn: materialisert en ide. En uttalelse om "Imiterende kunst". Avbilde det som ikke kan avbildes. Kunst som ren IDÈ. Maleriets "Nullpunkt".

Utstilling "0, 10". Den siste futuristutstilling 1915.

Suprematismen. "De rene følelsers herredømme".

Bok; **Den gjenstandsløse verden.** En religiøs åndelig, asketisk kunst. geometriske former brukes uavhengig den ytre verdens motiver. rektangler, parallellogrammer, romber, sirkler, ellipser, rette, buede linjer knyttet til bestemte farger.

sammenstillingen skulle uttrykke følelser, fornemmelser. malerens følsomhet. naturens ytre er ikke interessant. Ingen avbildning, eller reproduksjon av noe i verden . En åndelig og metafysisk søkende kunst . En selvstendig, autonom kunst.

Malevich reduserer maleriets essens til dets flatet, og vektlegger overflatebehandlingen.

Kvadratene er ikke kun geometri, men individer; skrå, skjeve, presser seg på. Både unike og hele. Fargen måtte frigjøres for alle tema, motiv, for å bli selvstendige, "supreme". Uforske fargen i seg selv.

Sitat; "Hver eneste sosial ide, hvor stor og betydningsfull den en måtte være ,er oppstått gjennom følelsen av sult. Hvert kunstverk, hvor ubetydelig og middelmådig det enn måtte være, er derimot oppstått av følelsen av det rent billedmessige. Det er på tide man oppdager hvor vesensforskjellig kunstens og magens problem er."

I slutten av 1920.; begynte å male figurativt, Gikk tilbake til tidligere stadier i sin utvikling; daterte bildene som om de hadde vært gjort på et tidligere stadium: Konsekvent ut i fra modernismens idé om progressiv utvikling av kunst, hver stil tilhører en bestemt tidsperiode. Selvportretter i renessanse-stil, ironiske, men med små suprematist-emblemer.

Etter Lenin: Stalin anklager Konstruktivismen for å være borgerlig formalisme. Starter utrenskninger. Slutten av Lenins periode; mindre oppmuntring til eksperimenter. mange dro til vest-europa; Tyskland- bauhaus-skolen. Noen omkom i arbeidsleire, andre valgte selvmord (Majakovsky 1930).